

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lyra* **Művészet** *Könyv*

Cím: **Ernst Lajos**

Forrás: *Ny. 2004*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely:

Ernst Lajos

Idő:

u. 1937. II.

Személy:

Helyszám:

Elföldelték Ernst Lajost, akit egy tragikus végzet ragadott ki munkálkodása köréből, hazai kultúránknak nagy kárára. Nem sokan tudják, hogy mit köszönhetünk az ő kitartó buzgalmának, pedig nyugodtan mondhatjuk, hogy abban a munkában, amelyet ő végzett, nem akadt párja az országban. Az Ernst-Múzeum, amelyet ő alapított, egészen magában álló intézmény volt, eredeti és értékes gondolat megtestesülése. Mert egyrészt egyesítette magában a magyar kultúra multjának ereklyéit, másrészt kiállításaival lehetővé tette a mai jeles művészek érvényesülését. Hatása belesugárzik a jövőbe is, mert egyre szaporábban mutatta be a legifjabb művész-nemzedék munkáit, amely bizonyára vezető-gárdája lesz eljövendő művésztünknek. Nincs senki, aki ehhez hasonlót tudott volna csinálni.

Már gyermekifjú korában kezdte meg a gyűjtést, még pedig egészen különleges céllal. Nem érdekelte más, csak az olyan magyar régiség, amely történetünk nagyjaihoz fűződik. Egyre-másra szaporodtak nála híres költőink kéziratai, kitűnő színeszeink, zeneművészeink levelei, képmásai, ereklyék, amelyeket azért tartott szent dolgoknak, mert valamely nagy magyar kezéhez, lelkéhez, cselekvéséhez fűződtek. Akkorára dagadt ez a gyűjtemény, hogy ma a Nemzeti Múzeum jó néhány termét tölti be, ott van ideiglenesen elhelyezve. Mi mindent mentett

meg ez a buzgalom! Nem is buzgalom, ez már fanatizmus volt, mert ez a szótlán, zárkózott ember szinte felvillanyozódott, ha kinyomozta, hogy itt vagy ott felbukkant valami, ami a multunk nagyjai közül valamelyiknek időmegszentelte ereklyéje. A kincskeresőnek szenvedélye szállta meg ilyenkor, csak hogy az eredmény itt fordított volt: mert ebben az esetben a kincskereső adta oda az aranyakat.

Így azután vagyonának jó része átalakult ereklyékké. S ezek szentebbek voltak neki aranyainál.

Ennek a nagy gyűjteménynek elhelyezésére átépítette a házát, de már eleve úgy, hogy annak jelentékeny részében művészeti kiállításokat lehessen rendezni. Ez lett színhelye annak a munkájának, amelyet nem a mult, hanem a jelen és a jövő magyar művészetének érdekében végzett.

Már előzőn is valósággal szerelmese volt a művészetnek, — helyesebben a magyar művészetnek. Ő volt első igazgatója a Nemzeti Szalónnak, Hogy azután egészen a maga belátása szerint egyengethesse művészeink útját: elkezdte a maga házában rendezni a kiállításokat. Kitűnő ösztönnel talált rá a tehetségekre. Elég feljegyeznünk, hogy például a régibb nemzedék köréből az Ernst-Múzeumban tártult élénk először olyan mesterek igazi értéke, mint

Rudnay Gyula, Koszta József és sok más. Valósággal meglepetésszámba mentek Ernst-nek ezek a rendezései, aminek megvolt az a nagy erkölcsi eredménye is, hogy az Ernst-Múzeum művészeti hitele hirtelenül magasba szökött. Közönség s műbarátok tudták, hogy itt ugyan nem kapnak selejtet.

Ez a művészeti hitel és rang bátorította Ernst Lajost arra is, hogy a művészfiatalság, a még névtelenek legtehetségesebbjei számára is megnyissa a Múzeum termeit. A zárkózott és ridegnek látszó ember gyöngéd kézzel vezette be ezt az ifjabb nemzedéket az életbe. Hálásak vagyunk neki ezért a nemes cselekedetért.

Művésztünknek, amely úgyszólván a mesebeli mostohagyermek sanyarú sorsát osztja, igen nagy kára, hogy Ernst Lajos nincs többé.

LYKA KÁROLY